

Εισηγήσει Ε. Βενιφέτου
στη συνεκρίαση τῶν 7.Σ.
επιπερασμένης 6 φεβρουαρίου

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ 2000 – 2004

Γενικές αρχές του Προγράμματος

A. Οι στόχοι και τα κριτήρια

1. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2000 – 2004 είναι ειλημμένη υποχρέωση της χώρας μας με βάση τις υποσχέσεις και τις προδιαγραφές του φακέλου υποψηφιότητας της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Το εύρος όμως και η φιλοσοφία της διοργάνωσης συνδέεται αφενός μεν με τις προοπτικές του θεσμού της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας αφετέρου δε με την επικοινωνιακή προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

2. Σε αντίθεση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 που έχουν πεπερασμένο χρονικό ορίζοντα (το 2004) και εντοπισμένη γεωγραφική αναφορά (Αθήνα – Αττική ή λίγες άλλες περιοχές για τις προκαταρκτικές φάσεις ή ναυαθλητικές δραστηριότητες), η Πολιτιστική Ολυμπιάδα έχει το προσόν τόσο της μονιμότητας και της διάρκειας όσο και της διάχυσης σε περισσότερες περιοχές.

3. Βέβαια, αν γινόταν λόγος μόνον για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα του 2000 – 2004, η οργάνωσή της θα ήταν εν πολλοίς μία ελληνική υπόθεση που θα εμπλουτιζόταν με σημαντικές διεθνείς παρουσίες χωρίς ιδιαίτερες αξιώσεις πολιτικής, πολιτιστικής και γεωγραφικής ισορροπίας.

Μας ενδιαφέρει όμως η πρώτη αυτή εφαρμογή της περιόδου 2000 – 2004 ως αφετηρία ενός μόνιμου θεσμού που θα βρίσκεται υπό τον έλεγχο ενός σχετικού διεθνούς μη κυβερνητικού οργανισμού, που φιλοδοξούμε να έχει ως μόνιμη έδρα του την Ελλάδα. Αυτό θα επιτρέψει μία αποφασιστικής σημασίας ελληνική συμμετοχή στο μέλλον του θεσμού, σε συνεργασία με τις πόλεις που αναλαμβάνουν να διοργανώσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

4. Η ομόφωνη θετική απόφαση της Γενικής Διάσκεψης της UNESCO (Οκτώβριος – Νοέμβριος 1997), η θετική στάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου Υπουργών Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο τρόπος με τον οποίο γίνεται δεκτή η ιδέα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας από διάφορες χώρες (Κίνα, Ιαπωνία, Αυστραλία, Καναδάς κ.λπ) στις διμερείς μας επαφές προοιωνίζουν το διεθνές μέλλον του θεσμού της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.
5. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα προϋποθέτει την συνεργασία της ΔΟΕ αλλά δεν πρέπει φυσικά να ταυτίζεται με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.
6. Οι εκδηλώσεις που θα οργανωθούν κατά το διάστημα 2000 – 2004 πρέπει σε κάθε περίπτωση να ανάγονται στους πολιτικούς άξονες που έχουν ήδη εξαγγελθεί. Αυτοί είναι τέσσερις:
 - I. Ο Πολιτισμός της Ειρήνης
 - II. Ο Πολιτισμός της Κοινωνικής Συνοχής
 - III. Ο Πολιτισμός της Κοινωνίας της Πληροφορίας
 - IV. Ο Πολιτισμός σημείο συνάντησης της παράδοσης και της καινοτομίας
7. Οι εκδηλώσεις πρέπει να έχουν την ιδεολογική, αισθητική, γεωγραφική και πολιτική ισορροπία που καθιστά την Πολιτιστική Ολυμπιάδα ένα διεθνές και όχι ένα ευρωπαϊκό ή έστω δυτικό πολιτιστικό γεγονός.
8. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις πρέπει να συνοδεύονται από ανάλογες εκδηλώσεις πολιτιστικής πολιτικής (συνέδρια, συμπόσια κ.λπ.) καθώς και από επικοινωνιακά κρίσιμα γεγονότα που θα προβάλλουν το σύγχρονο δημιουργικό πρόσωπο και τις πιο θετικές όψεις της χώρας μας.
9. Οι εκδηλώσεις πρέπει να είναι ορθολογικά κατανοητές στο χρόνο έτσι ώστε να είναι δυνατή η διεθνής προβολή τους και η άνετη χορηματοδότησή τους μέσα από την επίσημη συμμετοχή πολλών άλλων χωρών και διεθνών οργανισμών.
10. Οι εκδηλώσεις της περιόδου 2000 – 2004 πρέπει να βαδίζουν παράλληλα με την συγκρότηση του διεθνούς μη κυβερνητικού οργανισμού που θα αναλάβει μόνιμως τη διοργάνωση του θεσμού αυτού.
Συνεκτιμώντας όλα τα παραπάνω στοιχεία μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα προσχέδιο προγράμματος της ακόλουθης, σε γενικές γραμμές, μορφής:

B. Ο κορμός του προγράμματος – Οι θεματολογικοί άξονες :

I. Η περίοδος της προετοιμασίας : 1998 – 2000

1. Συγκρότηση Διεθνούς Συμβουλευτικής Επιτροπής από 30 περίπου προσωπικότητες οι οποίες μετέχουν σε ατομική βάση αλλά εκπροσωπούν όλους τους χώρους της πολιτιστικής δημιουργίας (λογοτεχνία, καλές τέχνες, πολιτιστική κληρονομιά κ.λπ.) και όλες τις ηπείρους.
Τα μέλη της Διεθνούς Συμβουλευτικής Επιτροπής θα είναι τα ιδρυτικά μέλη του Διεθνούς μη Κυβερνητικού Οργανισμού «Πολιτιστική Ολυμπιάδα» ο οποίος θα διαπιστευτεί στον Ο.Η.Ε. και την UNESCO.
2. Σύγκλιση διεθνούς διάσκεψης των Υπουργών Πολιτισμού για να διασφαλισθεί η υποστήριξη των Κυβερνήσεων στο εγχείρημα όπως προοιωνίζεται και η θετική ψήφος τους στη Γενική Διάσκεψη της UNESCO.
Είναι πιθανόν το ζήτημα αυτό να συζητηθεί στη Διεθνή Διάσκεψη της UNESCO με θέμα η «Εξουσία του Πολιτισμού», που οργανώνεται στη Στοκχόλμη το Μάρτιο του 1998 και στη Διεθνή συνάντηση Υπουργών Πολιτισμού που οργανώνει για τον Ιούνιο του 1998 η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση του Καναδά.
3. Διαμόρφωση του πλαισίου συνεργασίας με τη ΔΟΕ (Λωζάννη) στο πλαίσιο των επαφών μας για τη διοργάνωση του «Αθήνα 2004».
4. Διαμόρφωση της αναγκαίας υποδομής στην Αρχαία Ολυμπία, η οποία μαζί με τους Δελφούς και την Επίδαυρο συγκροτούν το πρώτο τρίγωνο αναφοράς. Φυσικά η διασπορά των εκδηλώσεων θα γίνει ισόρροπα σε όλη τη χώρα.
5. Αξιοποίηση της σύμβασης συνεργασίας που έχει ήδη υπογραφεί μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Κυβέρνησης της Νέας Νότιας Ουαλίας (Σίδνεϋ 2000).
6. Ανάθεση συγγραφής ενός βασικού συλλογικού τόμου για την πολιτιστική διάσταση των Ολυμπιακών Αγώνων (Συντονισμός: Ζακλίν Ντε Ρομιγύ).

II. 2000

1. Εορτασμός Διχιλιετίας – Οι χιλιετίες του Ελληνισμού – Η ορθόδοξη διάσταση (σε συνεργασία με τις ορθόδοξες εκκλησίες που έχουν συγκροτήσει σχετική διορθόδοξη επιτροπή με την οποία βρισκόμαστε σε επαφή, με στόχο την προβολή του πραγματικού προσώπου της Ορθοδοξίας στην αυγή της τρίτης χιλιετίας).
2. Κεντρική συμμετοχή στο Σίδνεϋ 2000 – ο Ελληνικός Πολιτισμός ως θεμέλιο του Ολυμπισμού.
3. Η αφή της Ολυμπιακής φλόγας για το «Σίδνεϋ 2000» ως αφετηρία ενός νέου Ολυμπιακού Κινήματος – η « ηλεκτρονική αφή» της Ολυμπιακής φλόγας μέσω του Internet – Ολυμπιακός εθελοντισμός και νέος φιλελληνισμός.

III. 2001

1. Η Ελλάδα τιμώμενη χώρα στη Διεθνή έκθεση βιβλίου της Φρανκφούρτης – η ελληνική γλώσσα στον κόσμο.
2. Η γλώσσα ως σύμπαν του Πολιτισμού – η γλωσσική πολυμορφία ως γεννητικό στοιχείο του παγκόσμιου πολιτιστικού πλούτου – η γλωσσική πολυμορφία στο διεθνές διαδίκτυο.
3. Η λογοτεχνία της ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής (παραγγελίες έργων σε σημαντικούς συγγραφείς – διαγωνιστική διαδικασία για νέους συγγραφείς).

IV. 2002 - 2003

1. Φεστιβάλ Κινηματογράφου – θεάτρου – Χορού με άξονα την ειρήνη και την κοινωνική συνοχή. Παράδειγμα : Τρωάδες και Λυσιστράτη σε ποικίλες σκηνοθετικές και γλωσσικές εκδοχές – Διεθνής Κινηματογραφική παραγωγή : Λυσιστράτη σε συνεργασία με την UNESCO.
2. Συμφωνικά έργα με πηγή έμπνευσης την ειρήνη – παραγγελίες σε συνθέτες που καλύπτουν διάφορες αισθητικές εκδοχές.
3. Εικαστικές εκδηλώσεις τύπου «Biennale» γύρω από τον ίδιο θεματικό άξονα.

4. Παγκόσμιο συνέδριο για την κατάσταση των τεχνών στην αυγή της τρίτης χιλιετίας.
5. Η κοινωνία της Πληροφορίας ως δυνατότητα άρσης των πολιτιστικών ανισοτήτων – νέες δυνατότητες πρόσβασης στην πολιτιστική πληροφορία: Εφαρμογές μέσω του Internet – παρακολούθηση των εκδηλώσεων της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας μέσω των δυνατοτήτων της τηλεπικοινωνιακής τεχνολογίας.

IV. 2004

1. Ο πλούτος των παραδοσιακών πολιτισμών – Λαϊκός πολιτισμός και πολιτιστική ταυτότητα - Ο παραδοσιακός πολιτισμός ως πηγή έμπνευσης της νεωτερικότητας. Εφαρμογές: Θέατρο, χορός, μουσική, οπτικοακουστικά έργα, εικαστικά.
2. Τελετές έναρξης και λήξης του «Αθήνα 2004»
3. Τα πολιτιστικά γεγονότα του 2004 (εκθέσεις, συναυλίες, παραστάσεις)
4. Πολιτιστικοί Ολυμπιακοί Αγώνες: Διαγωνιστικές διαδικασίες για νέους δημιουργούς.

Γ. Οργανωτικό Σχήμα

1. Η Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή και στη συνέχεια ο Διεθνής μη Κυβερνητικός Οργανισμός «Πολιτιστική Ολυμπιάδα» παρέχει την κάλυψη της και αναλαμβάνει την διοργάνωση των εκδηλώσεων πολιτιστικής πολιτικής.
2. Το Υπουργείο Πολιτισμού συντονίζει τις εκδηλώσεις την διοργάνωση των οποίων αναλαμβάνουν κατά περίπτωση με ευέλικτο τρόπο και χωρίς λειτουργικό κόστος διάφοροι οργανισμοί.

Παράδειγμα : Το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών αναλαμβάνει την διοργάνωση συνεδρίων – το Εθνικό Θέατρο και το Κ.Θ.Β.Ε. αναλαμβάνουν τη διοργάνωση των θεατρικών Φεστιβάλ – η Εθνική Πινακοθήκη και τα Κρατικά Μουσεία Σύγχρονης Τέχνης αναλαμβάνουν

τα εικαστικά γεγονότα – Ο Ο.Μ.Μ.Α. και οι Κρατικές Ορχήστρες αναλαμβάνουν μουσικά γεγονότα κ.λπ.

3. Η «Αθήνα 2004» Α.Ε. αναλαμβάνει τη διοργάνωση των τελετών έναρξης και λήξης των Αγώνων και τις παράλληλες εκδηλώσεις Ιουλίου – Αυγούστου – Σεπτεμβρίου 2004.